

—En què quedem: has tret número alt o baix?

—No ho sé, però em sembla que deu ésser molt baix, perquè ni menys l'he sentit.

El camp deportiu més antic del món

La moderna devoció pels sports atlètics, fa interessants totes quantes dades s'exhumen amb referència a les manifestacions deportives de l'antigor, i en especial a les de la Grècia clàssica de les olimpiades.

Així és curiós saber que tots quants camps deportius existeixen actualment al món tenen un ascendent venerable en l'estadi d'Atenes, la construcció del qual data de l'any 300 abans de l'era cristiana.

Va ésser bastit en les antigues pedreres pentèliques i va fruir de fama universal des de la seva fundació, car era dintre del seu clos que els atletes helènics admiraven el món per llur habilitat i disciplinada força.

Com tantes altres joies arquitectòniques del món antic, l'estadi d'Atenes va caure en l'oblit i restà perdut entre les runes de la decadència grega.

L'any 1870, el rei de Grècia, aimador de l'art i de les glòries de l'avior de la seva nació, va ordenar que es fessin excavacions en el lloc on estava plaçat el monumental estadi, havent aconseguit desenterrar-lo després de grans treballs i de quantioses despeses.

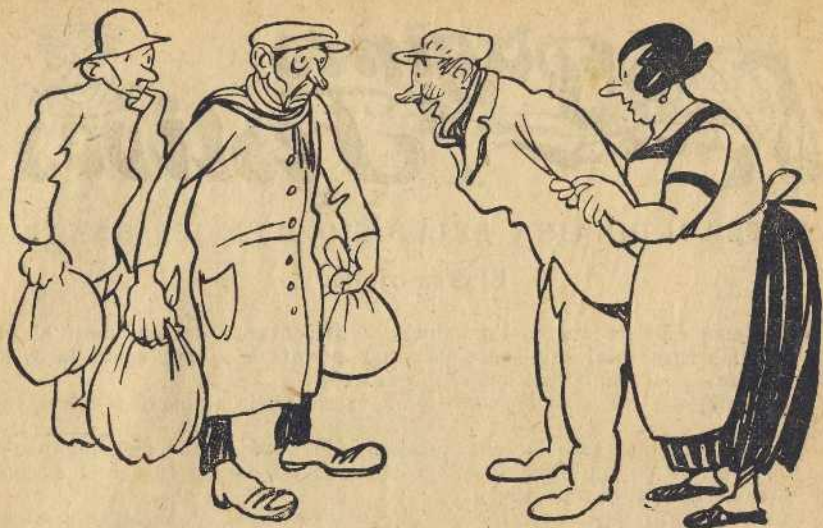
L'estadi, però, víctima de les injúries del temps i de l'incúria dels homes, es trobava en una situació tal d'estropellament, que freturava d'una restauració, la qual va ésser possible oscometre mercès a la generositat i al patriotisme d'un riquíssim comerciant grec qui es va oferir a pagar-ne les obres, quan res feia preveure la restauració mundial dels jocs olímpics.

Sots el punt de vista deportiu modern, l'estadi d'Atenes té alguns defectes, entre ells el d'ésser un xic estret i curt de corbes, ço que resta, però, ben compensat per la sumptuositat de l'edifici, tot ell de marbre blanc, i d'una capacitat per a setanta mil espectadors.

ABECÉ

El «Virolet» cada setmana està millor! Encara que no n'hi ha prou per a fer-se càrrec de ço que conté el número que surt avui, us tenim de dir que publica: «La tafaneria castigada», historieta que tanca una profitosa lliçó.—«Un procediment per a menjar baratet», humorada de bona llei.—«Les còmiques trifolques de don Pau i el seu gosset».—Una primera pàgina que és una preciositat d'art i de gràcia.—La secció d'amenitats, molt... amena.—La continuació de l'emocionant novel·leta «El Cavaller de la Creu», i l'acabament de la formosa rondalla «La serpeta de l'enveja».

—Què tal, noi, com t'ha anat el viatge a Amèrica? Deus portar molta plata.

—No, no, plata no.

—Oh, de plàtano ja en tenim aquí també. No val la pena de fer tan llarg viatge.

La reivindicació d'una espècie

EL naturalista nordamericà Mr. Franc Oreston, al qual tan interessants estudis se li deuen respecte a la fauna del seu país, acaba de fer un completíssim estudi de la vida i costums dels mussols, observades en el medi natural d'aquestes bestioles i en condicions, aquestes, de completa llibertat.

Les investigacions de Mr. Oreston anaven encaminades a esbrinar el per què la mitologia antiga havia donat un animal tan «mussol» com el mussol, per company de Minerva, essent com és aquesta, la deessa de la sabiduria i de l'intel·ligència.

Doncs bé, resulta que els antics tenien raó de concedir al mussol la dita preeminència, car de l'examen de l'esmentat naturalista, ha estat plenament comprovat que aquests ocells són intel·ligentíssims, vius i experts com el que més, i que la fama de taujans i «mussols» que els hi ha estat llevada és pura calúmnia.

Un altre concepte, doncs, a rectificar. Veiam, ara, si el millor dia ens surt un altre naturalista descobrint que allò de «la vivor de l'estornell» no és més que una «comèdia» d'En Pitarra,

Jordi-Busca

Pàgines Festives

L'EXTRAORDINARIA EXPEDICIO D'EN JEP GANÀPIA

El gran tripijoc

L'endemà del dia abans, l'orangutà va presentar-se de bon matí al pis dels nostres amics i, sense demanar permís a ningú, agafà la xocolatera, igual com havia fet el dia anterior.

En Ganàpia i els seus dos subalterns varen sortir al menjador i el van saludar.

Però ell, enfeinat amb la seva xocolata, féu semblant de no adonar-se'n, i amb la major tranquil·litat anà a la capsa de les galetes i es posà a sucar i a menjar, amb una gran afició.

Quan va estar llest, es mirà els tres naufrags que se l'estaven contemplant bocabadats, i els saludà amb una elegant inclinació de cap.

—Són servits?—digué.

En Ganàpia es rascà el clatell i murmurà a cau d'orella d'en Xanguet:

—Em sembla que aquesta bèstia ens està enredant com uns xinos.

—Què vol dir?

—Que per mi aquest animal és una persona—afirmà amb convicció.

I com aquell qui res no fa, amb la gran tàctica de detectiu que tenia, s'atansà a l'orangutà i li preguntà:

—Fa molt temps que sou orangutà?

—Prou. Des de l'any del meu naufragi—respongué ell.

—Ah, de manera que sou naufrag?

—Per servir-lo.

—I quan vàreu naufragar, ja éreu orangutà?

—Això és més difícil de respondre del que sembla a primera vista.

—No entenc per què.

—Aviat ho entendreu. Jo anava pel món exhibint pels circs eqüestres, un preciós orangutà com ara jo. Era una preciositat. Fumava, feia el cigarret, prenia xocolata, tot amb una gran perfecció. Els èxits que obteníem no són per explicar; és a dir, que era un orangutà que només li mancava el parlar per a semblar una persona. Era això el que tothom deia: «no li falta més que parlar». I tant ho vàreig sentir dir, que un dia vaig fer-me el propòsit d'ensenyar-lo a parlar.

Vaig comprar una «cartilla» i cada dia a la mateixa hora li ensenyava les lletres. En poc temps va conèixer les vocals, solament que no les sabia pronunciar. Després li vaig ensenyar les consonants, i era meravellós la facilitat amb què les aprenia. Mai, ni una vegada em va fer repetir la lliçó. Jo les llegia i ell les aprenia totes de cap a peus. La esse li costava un xic de pronunciar; les altres no les pronunciava malament, ni bé tampoc, però les sabia molt bé.

Seguidament el vaig ensenyar de confegir i a l'últim va aprendre de lle-

gir correctament. Agafava el llibre, se'l posava al davant i als pocs minuts me'l tornava, completament llegit.

La conversa també me la sostenia molt bé. Escoltava, meditava i callava com un mort, però dins de la més completa correcció de llenguatge. Mai canviava un verb per un altre, ni posava cap nom en lloc del pronom.

D'ençà d'allavors, el meu negoci va prosperar molt. Anàvem a una ciutat, anunciàvem l'orangutà que llegeix correctament, i omplenàvem el circ, per gran que fos. Moltes vegades el públic ens apedregava i tot, quan veia que l'orangutà si bé llegia, s'ho quedava per ell; com si jo hagués tingut la culpa del caràcter reservat del meu orangutà.

Fins que, a l'últim, (i aquí comença la meua tragèdia) vàreig rebre un radiograma sense fils en el que em contractaven per a anar a presentar el

meu orangutà al Teatre Nacional de la República Americana del Sur equatorial, a la qual ha d'anar-se necessàriament per mar i encara embarcat.

Com que les condicions del contracte eren molt bones, perquè encara que no vàrem fer preu, el tracte era pagar per endavant després de la temporada, vàrem embarcar-nos amb el meu orangutà, i al cap de dos dies el vaixell empenia la ruta per via marítima.

El viatge transcorregué sense cap incident digne de menció, excepte que en un moment de descans el meu orangutà es va menjar un lloco que duia un passatger, i que en arribar aprop del port d'Oceania el barco va volcar i tots ens en vàrem anar a fons.

La confusió fou tan gran que ningú no atinava en res. Per sort es varen salvar tots els que no varen morir, menys jo, que amb l'afany de buscar el meu orangutà entre les ones, vaig ofegar-me completament.

En canvi l'orangutà es va salvar. Per una casualitat es va poder agafar amb la manxa del fogainer, i quan li mancava aire per a respirar, manxava i s'omplia el ventre d'aire.

Així va ésser com va poder surar a flor d'aigua, anant a parar en aquesta illa on em tenen a la seva disposició.

En acabar aquesta interessantíssima explicació, el capità Ganàpia se'l quedà mirant ple d'estupefacció.

—Bé, què mira ara vostè?—li preguntà l'orangutà.

—Miro, que em sembla que vostè està en un error.

—Vostè dirà.

—A mi em sembla que vostè no és un orangutà, sinó el mateix domador.

—Està de broma! Què m'explicarà vostè a mi? No li dic que el domador és va ofegar i que l'orangutà es va salvar?

—Sí; però, i si fos a l'invers?

—No em faci riure, home. Ves si jo no ho sabria que sóc el domador!

—Doncs com és que parla, si vostè mateix diu que l'orangutà no arribà a parlar mai.

—Es veritat. Ell no arribà a parlar mai, però en sabia.

—Doncs com s'explica que no havent parlat mai, ara parli tan correctament?—féu en Ganàpia.

—Molt senzill. Amb l'esglai del naufragi, home! Així com les persones que parlen poden perdre la paraula amb un esglai, també poden parlar els que eren muts.

—Qui li ha dit això a vostè?—preguntà el capità.

—Si hagués estudiat trigonometria, no faria aquesta pregunta tan incoherent—respongué l'orangutà.

—Això és tractar-me d'ase!—exclamà en Ganàpia.

—No, senyor; res d'això. No hi ha ningú que tingui més respecte a l'ignorància que jo. Comprenc molt bé que vostè es pensi que jo sóc el senyor Pepet...

—El senyor Pepet? Jo no he dit tal cosa.

—Es el nom del meu domador, home... Doncs, res té d'estrany que vostè em prengui pel senyor Pepet, si jo mateix quan en tornar-me els sentits vaig trobar-me aquí, també m'ho pensava que jo era el domador.

—Ho veu?

—I que vaig estar més de tres mesos pensant-m'ho, fins que un dia en ajupir-me en un clot d'aigua per a beure em vaig veure reflexat en l'aigua i vaig comprendre el meu erro. El senyor Pepet anava tot afaitat i jo en canvi portava tot de pèl a la cara i al cos. Es veritat que el pèl del cos era de l'abric de pells que duia per estar a coberta, però al fi i al cap era pelut.

Allavors vaig comprendre que el que havia mort ofegat era jo i que el salvat era l'orangutà. Per si em podés quedar algun dubte, vaig recordar-me aleshores que d'ençà de la meua arribada a aquesta illa no havia parlat, i això em refermà en la creença que jo era l'orangutà...

—Però ara bé parla—digué en Ganàpia, interrompent-lo.

—Naturalment...

I, guardant-se l'argument irrefutable per a l'últim digué, amb un somris de superioritat:

—Vostè no pensa que em vaig menjar un lloro de viú en viu, i que el lloro era ensenyat.

En el pròxim capítol es veurà quines foren les conseqüències de tot aquest tripijó.

JIM-FIT

Dolç record

A ma benvolguda amigueta
na M.ª Dolors Manén i Jordana.

El dia de Nadal fou esplèndid; el sol envià damunt la terra sos daurats raigs.

En els carrers es veia la més gran animació; la gent lluia ses mellors gales; els rostres es mostraven alegres, somrients, simpàtics...

El dia de Nadal, en quin l'Església Nostra Mare ens recorda el Naixement del Diví Infant, sembla que en totes les llars s'hi frueixi amb alegria.

Més ai!, no és aixís; quantes n'hi han dintre una ciutat, que en aquests dies són curulles de llàgrimes?

Quantes n'hi ha que sols tenen un mos de pa sec per celebrar tan gaia festa!

Fa dos anys que algunes amiguetes meves, en aquest dia tan falaguer, van en cases pobres en les quals no poden celebrar aital festivitat, i els hi porten quelcom per a poguer par-

ticipar-ne, encar que a voltes es troben que enlloc de remerciars-hi les treuen amb reganys; mes... ho sofreixen de grat, pel Bon Jesuset.

Aquest any, vaig volguer anar-hi; mon cor volia fruir d'aquesta dolcesa que hi deixa l'haver practicat una bona obra; vaig anar a casa d'una antiga companyona, amb quina per quelques criaturades, feia temps que havíem renyit: anava jo vers la pobre casa molt contenta de poguer tornar amb amistat.

Truco a la porta, mes aquesta ce-deix... en un reconet hi veig la M... tota plorosa... al veure'm restà sorpresa, dubtant del motiu que m'hi portava.

La saludo jo amablement, m'hi atanso... i poso en sa mà quelcom, mentres li dic amb veu baixeta:

—Que passis feliç Nadal!

I apropant mos llavis a son front, hi deixo un tendre bés, a l'ensem que els meus ulls llagrimegen de la gran alegria que sent mon cor poguent tornar amb amistat amb aquella companya, i portar un xic d'alegria en aquella miserable llar.

La M... també em besà donant-me una dolça mirada ja que de sos llavis tremolosos no podia eixir-ne un sol mot... Per fi, reposada de tanta emoció i amb veu tota commosa, em digué:

—Mil mercès, amigueta T... — i grosses llàgrimes brollaren de sos ulls.

El dia de Nadal fou dia de completa alegria per a mi.

JORDINETA DE LA COSTA

—Mira, Josep, busca un anell que he perdut i vés amb compte a aixafar-lo.

—Senyoret, aniré amb els peus de plom.

Els dos cotxers

EL «Garrofeta» anava tot joïós guiant el seu tronc de cavalls negres, orgull de les quadres de la Casa de Caritat. No hi havia pas cotxe de morts on s'hi pogués viatjar més a gust que en aquella carroça que menava el «Garrofeta». No s'hauria trobat, entre tots els cementiris de Barcelona, un sol veí que hagués pogut dir altra cosa. Amb quina suavitat donava els retombs, i com sabia refugir els sots, a fi d'evitar tota mena de sotrac al passatger que li havia correspost per torn rigorós!

Els cavalls negres seguien el seu pas llarg, igual, matemàtic, com si corres-sin en una marxa atlètica i rellotge en mà. La carrossa, si brandava, era amb un ritme tan dolç, que els morts es reviscolaven de satisfacció.

I aquell matí, que passaria amb el cotxe per davant de casa seva, no us diré pas les filigranes que anava fent, que ni en la Diagonal hauria trobat prou espai per a lluir la seva traça. Trac, trac, trac, el tronc no perdia el pas, obedient a les regnes d'en «Garrofeta».

En tombar per la Riereta, començà ja a veure l'entressol on vivia, amb aquell balconet de criatura, però tan farcit de flors de fantasia, que semblava fet a posta per a persones grans. En «Garrofeta» no el deixava de vista.

Una cosa el preocupava: ell estava

segur d'haver deixat el balcó ajustat i el veia obert i esbalandrat, com si a la casa hi hagués entrat algú. A mida que s'hi acostava, més convicció tenia de què a casa seva, de què en aquell cop-de-puny—que li cobraven com si fos un pis, però en el que hi tenia que entrar de quatre grapes, per a no descrostonar el sostre,—hi havien, possiblement, lladre-gots.

Quan fou davant per davant de l'entressol, ja no es va poder aguantar. Eren certs els seus temors: un galifardeu desconegut estava dins de la sala, que era la peça que donava al carrer, regirant el bagul i la calaixera.

En «Garrofeta» no vacil·là un instant. Parà el tronc, empunyà el fuet i el féu cracar amb violència contra els vidres del balcó, cridant, a la vegada:

—Tu, poca-vergonya! Què hi fas aquí? Que em creïes camí del cementiri? T'enganyes, que sóc aquí i que vaig a fer-te una cara nova, brètol! Apa, baixa, lladre, que ens veurem les cares!

La gent va arremolinar-se, es presentà policia, i ja teniu al lladregot al carrer, portat cap a la delegació, seguit pel cotxer que li deia tots els impropis imaginables, i encara uns quants més... Perquè sols Déu sap les

coses que poden eixir de la boca d'un cotxer a qui li prenen el que és ben seu.

Mentrestant, el cotxe de morts havia quedat abandonat, i el seguici, impacient, esperant a veure com acabaria aquella escena inesperada. Però passava el temps i el cotxer no tornava.

Per sort, encertà a passar per la Riereta un cotxer tot mudat, amb una llureia crem i un ramet de tarongí a la solapa.

—Què passa?

—Res, que manca un que guii a aquestes besties...

—Ço rai! No és el meu costum, el menar bèsties de dol, perquè jo sóc cotxer de «bodas, bautizos y banquetes», però, un sacrifici per un cas desesperat, qualsevol el fa... Apa... Cap on va aquest mort?

—Al Nou!—va fer un dels mossos del cotxo.

—Endavant les atxes!

I el nou cotxer, sense perdre temps, agafà les regnes, fuetejà a les bèsties, i entre l'astorament dels cotxers del seguici, empenqué un trot alegre i enjogaçat, que trencava el costum dels enterros, grave i solemne, fins en el córrer dels cavalls.

El seguici, deixà fer al cotxer.

—No vos preocupeu, ja ens esperarà quan sigui al cementiri! Es coneix que aquest està acostumat a bodes!

Al cap d'una hora, el seguici, era arribat a la placeta del Cementiri Nou... però no hi era el cotxe de morts.

La sorpresa fou general.

—Ai, a veure si el mort haurà pres mal!—botzinejava intranquil·la la parentela del mort.

I amb l'angúnia, tot era mirar cap a la carretera del Port, per si veien venir el cotxe.

A la fi, després d'una hora d'espera, arribà tranquil·lament la carrossa fúnebre, amb el cotxer de la llureia crem i del ramet de tarongí.

—Però, què vos ha passat? Ha caigut algun cavall? S'ha trencat algun lligant de la guarnició? Alguna averia? Heu atropellat a algú? Es clar! Corrieu tant!

El cotxer prengué la paraula:

—Pareu el bògit, mal pensats! No hi ha res del que penseu... Es que... el meu costum, el tarannà... Jo abans de deixar el passatge, sempre dono un parell de voltetes pel Parc... Ja vos ho diré: queden més contents i va més grassa la propina!

L'home s'havia fet l'il·lusió de què duia un matrimoni de fresc!

Reda-Sequez

PELICULA DE LA SETMANA

Barcelona, no hi ha dubte, que és una bella ciutat, populosa, culta, rica i amiga de progressar, ço que, entre altres moltes coses que ho deixarien provat, es demostra per la clínica acabada d'estrenar,

—Mira quin bastó més maco m'he comprat.

—Trobo que és molt prim. Veus, ara són moda més groixuts.

—Veuràs, jo sóc solter i, és clar, sense sogra, dona, ni canalla, no l'he d'usar gaire.

en què un doctor de prestigi en la branca medical del guariment de les bèsties, —menescal, per parlar clar— els tindrà a tota assistència fins que estiguin adobats tots quants animals domèstics li vulguessin confiar. Que el gatet veuen que es migra o el gos està desganat, o perd la veu el canari, o noten, com pot passar, que els peixets de la peixera agafen reuma d'estar tant temps a dintre de l'aigua, doncs cap a cal menescal i allí, previ diagnòstic de les causes de llur mal, injectaran a la mixa cafèina o digital, administraran al quisso «Zinzano» dossificat amb olivetes «rellenes»; al canari li daran uns tocs a la gargamella, si no vol gargaritzar, i al peixet li faran fregues amb alcohol canforat, o a dintre de la peixera tal volta li disoldran uns comprimits d'aspirina que el deixin aliviat. La fundació d'una clínica pel tractament d'animals, a dintre de Barcelona on n'hi viuen tants i tants, és una bona pensada i un negoci assegurat, car, sens cap mena de dubte, tindrà un èxit «bestial».

—És estrany que no envïis res a aquest «Concurs de Poesia».

—Com vols que hi faci res, si jo sóc un enamorat de la moral i el tema és «lliure»?

PATUFISTES: ARA SI QUE FAREM GOIG!

Amics patufistes: feia un quan temps que ens teníeu callats, que ni gosàvem a respirar, perquè no vos enteréssiu abans d'hora de la gran pensada nostra. Avui, la pensada ja es pot confessar: Hem comprat a Alemanya, una rotativa com no n'hi ha cap més a Catalunya, ni a Espanya, perquè hi podrem tirar el PATUFET i el VIROLET a quatre colors, tal com les grans revistes infantils—i moltes que no són infantils—estrangeres.

Ja s'ha acabat allò de què fos en Luca de Tena el qui comprés la darrera màquina de moda; ara som nosaltres els qui farem l'home, perquè la màquina, que ja és aquí, ens permetrà fer meravelles d'il·lustració, com en les millors publicacions del món, i tot això amb els mateixos diners, perquè de fer revistes boni-

ques i cares tots en sabem un niu. El cop és fer-les boniques... i que el paper valgui més.

Penseu només com lluirà la gràcia d'En Cornet i d'En Junceda i dels demés companys de bon humor, en tiratges a quatre colors que, de tan llampants seran capaços de fer mal a la vista! Ja ho consultarem, per si acàs, amb un oculista.

I no para en la rotativa la novetat: posarem també un altra casa més, perquè l'actual—que conservarem pel públic—és ja massa xica pel bé de Déu de llibres que havem editat—iensem anar editant, que no totes les obres bones es fan a cop d'anunci i crits.—Disposem ja d'un local gran i espaiós, on hi agruparem totes les dependències subalter-

nes de la casa, sense els encofurnaments d'avui.

Cert que, vosaltres, cada dia ens

estimeu més, però no vos dolgui l'amor, que els benifets d'aquest amor seran també per a vosaltres.

- Sempre que veo a un esmolet, recuerdo a mi tío (que en paz descanse).
- Que també era esmolet el seu oncle?
- No. Pero le dolían mucho las «muelas».

Suscripció oberta

per a fer bé als infants famolencs de l'Europa central i als recollits per la «Unió internacional de socors als infants».

Suma anterior: 992'60 pessetes, 11 francs, 1,650 mares i 1.015.000 corones.

Un pomellista de Sabadell, 5.—Catarina Marqués, 5.—Josep B. C., 1.000 mares.—Carmen Barlaque, 2'50.—Juli Garcia, 1.—Francesc Amigó Rich, 1.—F. A., 2.—R. A., 0'50.—Angel Certegaz, 0'50.—Francesc Puig, 1.—Teresa Pujol, 5.—Mercè Pérez, 1.—C. C., 2'50.—S. A., 2'50.—Rossend Fàbregas d'Alíer, 2.—Germans Fàbregas i Puig, 3.—Juan Osoro, 1.—Antoni Ceramarta, 1.—Joan Jané, 2.—C. B. A., 0'50.—Enric Serracant, 1.—Madrona Bruguera, 2.—Una senyora caritativa, 2.—Una patufista, 2.—Germans Esteve, 4.—Josep i Lola Niubó, 2.000 corones.—Una pomellista de Mataró, 1.—S. C. i M. V., de Mataró, 1.—Magda Sallent, 1.—Remei Sallent, 1.—Carmen Maogelada de Bañolas, 2'50.—J. C., 25.—Germans Cotal, 6.000 corones.—Margarita Gallart, 3.—Jesuset Pérez, 0'50.—Pepet Pérez, 0'50.—Total: 1078'10 pessetes, 11 francs, 2.650 mares i 1.023.000 corones.

La veu dels àngels

DAls meus bons amiguets els escolanets de l'Escolania de Montserrat
 ouç repòs de Montserrat a l'hivern, amb què podria comparar-te?
 Dolç repòs de Montserrat a l'hivern, quin altre repòs podria su-
 perar-te?

Arracerat en el sí maternal d'aquesta muntanya santa, sobirana, quina anècdota del món podria interessar-me que no fos de tu, oh gran muntanya maternal?

No us vingui de nou, doncs, amics estimats que llegiu aquestes ratlles, si avui la nostra historieta fuig de ran de terra. Es tan aprop del cel Montserrat!

Cada cop que s'hi ve, són noves sorpreses que se us enduen l'esperit.

De primer, el goig de retrobar-vos vosaltres mateixos. En mig de l'aldarull de la ciutat, un hom acaba per no parlar mai amb si mateix, i és a Montserrat on es refà el col·loqui amb la vostra mateixa ànima.

Després, aquest himne que mai no acaba de cants d'ocell, flaires d'herbetes, garleria del vent, miratge de les fulles al bes del sol...

I el dolç mirar de la Reina d'aquest tron únic, i l'encís de cada hora dins la basilica on el culte esdevé realització perfecta de tots els fervors i de totes les emocions de l'ànima.

Però... Entre tots els encisos, entre totes les sorpreses que cent cops que hi vingueu, cent cops retrobareu amb la mateixa sorpresa i emoció, hi ha la veu dels escolanets de Montserrat, que us entra dins del cor i us commou i us el sotraga fortament.

Ja sé que canten amb una gran perfecció tècnica i amb una mestria que els hi ve del monjo mestre, però jo no vull pas parlar d'això, jo parlo de la veu, d'aqueix to que només es sent a Montserrat, que fa tan Montserrat que fins que l'havau sentit no us acabeu de trobar a Montserrat...

Doncs d'això parlava amb aquell pobre vellet de barba llarga que vaig trobar en un camí recòndit de la santa muntanya.

—En cap altre lloc de Catalunya, ni en lloc del del món, crec jo—em deia ell,—s'hi troben les herbes com aquí. També és romaní, i és farigola i és urenga, però, veieu?, aquest vernís, aquesta lluentor i aquesta olor tan rebona, ja en podeu córrer de món!... Es com un miracle, creieu-ho.

—Això és com la veu dels escolanets—li vaig fer, fidel a la meua obsessió.—Ja poden córrer tant de món com vulgueu. D'artistes cantors que us deixaran parat de tan bé que ho fan, en trobareu bé prou. El que no troba-

reu enlloc és aqueix to de veu dels escolanets de Montserrat que sembla de cristall fi que dringuéss sense batre'l...

—Oh, això sí que no té res d'estrany! Com que és la veu dels àngels.

L'home va dir això, mirant al lluny, a través d'un esboranc entre el fullatge, muntanyes enllà...

I es va quedar com si res més no calgués afegir.

A mi mateix em dolia de rompre aquell bonic silenci que feia com un ròssec de misteri a les últimes paraules del vell captaire.

Em dolia, però, no saber quina bella història o llegenda devia encapsalar aquell enunciat dit amb tant de respecte i convicció!

—La veu dels àngels, haveu dit?—vaig fer jo sense poder dominar una lleu tremolor en la meua paraula.

Ell féu que sí amb el cap, i es quedà amb la barba tota destriada damunt del pit. Sense alçar ben bé el cap, em mirà amb un esguard de confiança:

—No ho explico mai a ningú, de por que me'n facin mofa, però a vós si que us ho vull dir.

I tornant a mirar a través de l'esboranc del fullatge, començà:

—Heu's aquí que una vegada, ja fa molts i molts d'anys d'això, hi havia una vídua cegueta que tenia un fill. Era formós i rialler com cap altre. La seva mare no el podia veure, és clar, essent cegueta, però cada dia donava gràcies a Déu perquè li havia donat un fill i perquè li havia donat tan rialler, ja que així, si no podia veure la formosa cara, podia pla bé regalar-se amb la frescor de la seva rialla.

A Nostre Senyor sempre li passa així — continuà el vellet. — Rep més regraciaments dels malaurats que no pas dels que res no tenen per ambicionar.

Per això cree jo, que tan aviat com el noi (que es deia Benet de nom) va ésser grandet, li va venir una tan bona veu que encisava de sentir-lo; i tenia una tan gran afició a cantar que totes les cançons que la mare cantava, ell les aprenia el primer cop.

«Si anéssiu fent cantar aquest menut pel món—li deien a la cegueta els captaires que ho sabien—faríeu un cabaç de moneda cada dia».

Però ella se n'esborronava d'aquest consell. Fer diner d'una cosa tan de Nostre Senyor com és la veu, li semblava a la cegueta un malversament, un pecat.

«Una tan bella cosa que de Déu ha vingut, per a la seva glòria s'ha d'esmerçar», responia sempre la cegueta.

Mes vingué un dia que el petit Benet emmalaltí. Sense casa ni abrillall, l'infant se li moria, i ella que mai no havia vist la claror, fins aquell dia no es sentí voltada de tenebres.

Morir-se-li el fill! Però, això podia ésser? Ell que era la seva llum, el seu guiatge, la mateixa raó de la seva vida, la deixaria sola en aquesta vall de llàgrimes i de tenebres?

Per què no havia de morir-se ella?... Aquest va ésser un pensament que tot just començat fou esvaït de seguida. Déu nos enguard que fos ell el qui quedés sol en el món, tan tendre, i amb una ànima tan blanca!...

I fou com una inspiració potser del mateix Déu, que la bona cegueta, quan tota desolada no feia més que posar l'orella damunt del pit del seu fill com si volgués contar els últims respirs que li quedaven, exclamà tot de sobte dins d'una mar de llàgrimes: «Si Déu me'l pren, alabat sia Déu, però si Ell no el volgués, per la Santa Madona del Montserrat serà».

I heu's aquí que la ranera que estava desfent el pit de l'infant cessà de

sobte, i el respir se li fèu més mesurat, i el vidre dels ulls se li aclarí i els llavis ressecs s'humitejaren, talment com una aubada.

Varen pujar a Montserrat, la mare i el fill. Ell tot rialler i més formós que mai, amb la nova vida que Déu li havia donat. Ella, tota commoguda,

no estava pas alegre, però trista tampoc. Enfervorida, sí, fins a dins de tot de l'ànima.

Varen entrar a veure la bruna Mare de Déu: «La veus, fill meu?», li feia la mare. I en Benet, enamorat de la seva gran bellesa, responia amb la veu alterada:

«No hi ha cap blancor que resplandeixi com la seva morenor, mare!»

«Per Ella vius, fillet».

I en Benet, encisat, sense treure els ulls de la Mare de Déu, la regreia amb tot el seu cor.

En eixint del temple, la mare cegueta li digué al fill la promesa que havia fet de donar-lo a la Mare de Déu de Montserrat, si el lliurava de la mort...

«Voleu dir, deixar-vos, mare?», féu en Benet, sentint que el cor se li nuava.

«Sí, fill. Deixar-me vull dir».

«Doncs, com us ho faríeu per anar pels camins, sense veure-hi?», féu ell, tremolant-li la veu.

«El teu bon record m'acompanyarà».

«El record de les coses no us podria avisar quan l'abisme s'obriria davant del vostre peu», insistí l'infant.

Però aquella mare res no temia. Ni l'enyorament ni la fosca. Ella havia promès i compliria. També a ella se li nuava el cor pensant en la solitud que li esperava, però seria per a ella un goig tan gran saber el seu fill en tan bona companyia!

El vellet féu una pausa, però enardit per l'atenció amb què me l'escoltava, continuà ben aviat:

—Quan el petit Benet va veure que no podia mancar-se a la promesa feta, plorà abundantament.

«Es que no tens fe en la Mare de Déu?», li preguntà la mare.

L'infant se la mirà amb la mateixa admiració que poca estona abans havia contemplat la Mare de Déu. «Miseriós de mi!—pensa l'infant.—Ella que és orba i es quedarà sense empar és la que ha de donar-me coratge a mi que podré veure a tothora la Mare de Déu».

I, encés tot de sobte, d'una flama abrusant d'amor i fe, tornà al temple, i de front a terra demanà perdó a la mare de Déu per la seva manca de confiança.

En sortint—digué el vellet, amb una gran reverència,—la mare d'en Benet hi veia. Encisada, contemplant la gran bellesa de la santa muntanya, esperava el seu fill sense impaciència. Quan el tingué al seu davant, no hi feia res que no l'hagués vist mai. El conegué i el va estrènyer entre sos braços amorosos: «Ara, fill meu, ja podran avisar-me els meus ulls quan l'abisme s'obri davant del meu peu».

Aquell dia mateix els monjos hospitalaris obriren les portes de l'escolania a aquell cellet dels camins que els hi portava la riquesa de la seva bondat i el tresor de la seva veu.

Els primers dies s'enyorava, i com més s'enyorava, més dolç era el seu cantar. Entre fills de nobles i grans senyors, l'escolanet humil es feia estimar tant de tots els altres, que tots reien amb les seves alegries i ploraven quan eren penes el que contava.

Un any just feia del dia que la seva mare recobrà la llum, i que ell entrà al servei de la més amorosa de les regines—continuà el vellet.

I abaixant la veu, talment com si l'escolanet podés oir-lo, afegí:

—El mateix dia que feia l'any, un home, un captaire com ara jo, però d'aquell temps, és clar, trucà a la porta del monestir, portant la trista nova de la mort de la mare de l'escolanet.

«Després d'un any de deixar-li veure el món, ara Déu li ha volgut mostrar aquell altre de bellesa eterna», havia dit el captaire.

Arribada la nova al monestir, els monjos se la passaven l'un a l'altre, però ningú no gosava dir-la a l'orfanet. Tant com se l'estimaven, qui té cor per dir-li a un infant: «La teva mare és morta; ja mai més no sentiràs la dolçor dels seus llavis».

Ho varen dir al Pare Abat, perquè tenia fama de posseir bon tremp d'ànima i una gran serenitat. I, és cert que en rebre la nova, es mantingué com un penyal, però en lloc d'encarregar-se ell de donar la nova, es va mig girar perquè els monjos no li podessin veure els ulls, i digué, amb la

veu trencada, malgrat l'esforç que feia perquè no se li conegués: «Que li doni la trista nova el mestre d'escolania».

I, és clar, amb tant vacillar, quan el mestre va rebre l'orde, ja era l'hora de la Salve. Si no hagués estat perquè l'obediència l'enjovava, hauria esperat a dir-li després. Així i tot, començà per dir-ho a tots els escolans primer que a ell. I tots, pobrets, havien d'esforçar-se per no esclatar en plors.

Ell, en Benet, començà a trobar estranyeses a son entorn. No sé... La faisó com se'l miraven, el silenci amb què responien a les dites d'ell, l'expressió amb què algun li donava la mà o el prenia per la cintura, o li posava la mà a l'espatlla... «Què us passa a tots, que feu aquest posat? Per què em miren així, germanets?» els preguntava...

Fins que el mestre no podé esperar més, i li tingué de dir:

«Avui, Benet estimat, la teva mare escoltarà la Salve des del cel».

Això fou com una martellada que li haguessin donat al cor, però s'aguantà ferm. També feia com el Pare Abat, ell... Varen resar el Sant Rosari, i totes les veus eren tremoloses... Després vingué la Salve. L'orgue bé prou donava el to, però el to ningú no el prenia.

A l'últim, a còpia d'esforçar-s'hi el mestre, la Salve començà. «Déu vos salve reina i mare...» En pronunciar aquest últim mot s'oí com un esgarip de dolor, i tots varen veure en Benet que es deixava caure de cara al graó plorant desconsoladament.

Una nota incerta seguí, però la veu s'era fosa en tots els llavis, i no es sentia més que sanglotar als peus de la Mare de Déu...

Aquí la barba del vellet es féu tremoladissa, per a dir:

—Mes això no fou més que per un instant. Els escolanets ploraven tots del dol del germanet, i no podien cantar, és cert; però la Salve continuà elli mateix on havia estat interrompuda. Qui la cantava, ara? D'on sortien aquelles veus mai sentides, ressò de cristall preciós que vibra sense batre'l? D'on venia aquell to que mai cap goria humana havia pogut produir? No ho endevineu, vós?—em preguntà el vellet. I mig cloent els ulls, afirmà amb una gran convicció.—Eren els àngels, era la veu dels àngels del cel que venien a dur ajut als seus germanets de la terra...

Els monjos, en el chor havien quedat en una expectació profunda. Els mateixos escolanets, en sentir la Salve prodigiosa no sabien el que els hi passava. L'orfanet fou el primer en redreçar la testa, corprès per la dolçor d'aquelles veus. No gosaren pas juntar-hi les seves; però des d'aquell moment aquell to que amb res no té comparança, quedà tant en l'oïda i en el cor dels escolanets de la Mare de Déu, que malgrat que ells cantaven com sempre havien cantat, es sentien les pròpies veus en aquell to inimitable, que a través del temps ens corprèn i ens encisa a tots encara.

El vell captaire alçà els ulls fins els meus, i amb una naturalitat que feia ressortir molt més el prodigi, acabà:

—Era la veu dels àngels que va quedar-se per sempre més a Montserrat.

JOSEP M.ª FOLCH I TORRES

A Montserrat, dimecres de Cendra de 1923.

El suplement d'EN PATUFET, corresponent al present número, publica el 15 fullotó de la interessant novel·la d'En Josep M.ª Folch i Torres, LES MEMORABLES AVENTURES D'EN ROC GENTIL (3.ª part). Amb aquest suplement es regala el conte complet «El tresor de l'avi Fleuma», per Jordi Català

—Vostès ja no viuen en el xalet de la Bonanova?

—Ens hem traslladat a aquest del peu de Montjuic perquè aixís estém a dos passos de les exposicions que aquí a la vora es fan amb tanta freqüència.

Els Pomells de Joventut

LA FESTA DE TERRASSA

Regna gran entusiasme per la bella festa que, organitzada pel Pomell de Joventut «Fermes catalans», d'acord amb els demés Pomells terrassencs i altres de la comarca, es celebrarà demà, diumenge, a la gran ciutat val·lenca.

Hi haurà, al matí, missa de Comunió.—A les 11, benedicció de la bandera dels «Fermes catalans», que serà apadrinada per En Josep Maria Folch i Torres i la seva distingida muller Na Maria Camarasa.—A les 12, repartiment de robes als infants pobres.

Dinar íntim d'obsequi als padrins.

A la tarda, gran festa en el teatre Principal.—Representació de *La Ventafocs*, per la secció de petits pomellistes del Pomell «Fermes catalans».—Concert per la Schola Choral que dirigeix el nostre Pecanins.—Parlaments diversos, terminant amb el del nostre fundador.

FESTA AL PRAT DEL LLOBREGAT

El diumenge, dia 11, hi haurà una bella festa dels Pomells de Joventut de Prat del Llobregat, que és molt esperada pels pomellistes de tota la contrada del Llobregat.

ENDEVINA, ENDEVINETA

TARJA

LOGOGRIF NUMERIC

PERE SERRET SEGROLS

Combinar degudament aquestes lletres de manera que donguin el nom d'una novel·la d'En Josep M.ª Folch i Torres.

- 123456789 Objecte.
- 17364848 Ofici.
- 1256437 En l'església n'hi ha.
- 175289 Animal.
- 69789 Una cosa que es ven molt.
- 1487 Matèria industrial.
- 482 A les masies n'hi ha.
- 37 Nota musical.
- 8 Consonant.

EUGÈNIA MARESCH

AMADEU FONTANELLAS

Solucions a l'insertat en el número anterior

A l'ambidextre: Sion-nois.

Al trenca closques: $22 + 2 + 2 + 2 = 28$.

Al logogrif numèric: Regina.

A la tarja: Utensilis i notes: Tecla-molla-pedal-mi-do-la-si.

REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ: Carrer Cardenal Casañas, 4 (Riera del Pi)

ELS «ESPECTACLES» DE ROME

Sota la direcció de l'eminent primer actor don Enric Giménez

EXIT EXTRAORDINARI

de l'espectacle còmic d'aventures de viatge, original d'En Josep Maria Folch i Torres

Les aventures d'en Massagran

en quatre actes, dividits en set quadros.—ESPLÈNDIDA PRESENTACIÓ D'UN NAUFRAGI.
Rialla continua amb les peripècies d'en Massagran, en Ton i el cuiner

TÍTOLS DELS QUADROS

- I.—LA VOCACIÓ
- II.—UN VIATGE ACCIDENTAT A BORD DE «LA MUSTELA».—La condemna d'en Massagran.—Naufragi.
- III.—EN MASSAGRAN AL POL.—Freda hospitalitat.
- IV.—L'ESCOMESA DELS OSSOS BLANCS.—Esports de neu, per força.
- V.—EN PLENA SELVA.—Ascensió inesperada.
- VI.—A ENGREIXARI.—Negra situació.
- VII.—EN MASSAGRAN A L'OLLA.—La canonada!

EXIT GRANDIOS d'aquest espectacle el més divertit i festiu de tots

Eduard i Josep Solà, impressors - València, 200 - Telèfon 1282 G.-BARCELONA

UNA APROXIMACIÓ

En Pau Pega era un gran aficionat al cine en general i als «cow-boys» de l'Oest, en particular.

Es passava la vida imitant les gestes dels principals personatges de la pantalla. Fins tenia un revòlver de fusta idèntic als de debó.

Però vaja, el seu ideal hauria estat poder anar a l'Oest. Un dia, simulant una aventura que passava al Canó del Colorado, va estibar-se i va morir.

Amb lo qual quasi va realitzar el seu somni. Si bé no va anar a l'Oest, el portaren al Sud-Oest (Cementiri Nou).